نگاه بیرون

بازتاب انتخابات در رسانه‌های خارجی

ترجمه: شهرام زرندار

صف‌های طولانی

REUTERS

ایرانیان روز جمعه در شعب اخذ رأی برای انتخاب ریاست‌جمهوری اسلامی ایران حضور به‌هم رسانده و رأی خود را به صندوق‌ها ریختند. آنها برای انتخاب بین حسن روحانی، رئیس‌جمهور فعلی که خواهان روابط عادی با غرب است و رقیب پوپولیست او که مورد پشتیبانی جناح محافظه‌کار است در صف‌های طولانی ایستادند و آرای خود را به صندوق‌ها ریختند. رهبر عالی‌قدر نظام جمهوری اسلامی ایران، حضرت آیت‌الله علی خامنه‌ای، هنگام به‌صندوق‌انداختن رأی خود در تهران با اشاره به اینکه صفوف طولانی در سراسر کشور ۸۰میلیونی ایران شکل گرفته، گفته: «همه باید در این انتخابات مهم شرکت کنند. سرنوشت کشور در این انتخابات به وسیله رأی مردم تعیین خواهد شد». روحانی در هشداری که منعکس‌کننده تنش‌های فزاینده سیاسی است و در میان علائم موجود مبتنی‌بر وجود رقابتی بیش از حد انتظار نزدیک، از نهادها خواسته در انتخابات مداخله نکنند.

گزینش بین انزوا یا رابطه با غرب

theguardian

روز جمعه ایرانیان به شعب اخذ رأی هجوم آوردند تا در یک انتخابات ریاست‌جمهوری که انتظار می‌رود جهت‌گیری کشور را برای یک نسل شکل دهد رأی دهند. دو کاندیدای عمده و اصلی، هر دو روحانی هستند، اما در چیز دیگری به‌جز روحانی‌بودنشان اشتراک وجه ندارند. رئیس‌جمهور فعلی، حسن روحانی ۶۸ ساله که یک میانه‌رو است، درهای کشور خود را به روی جهان باز کرد و کنترل‌ها را بر جامعه ایران محدود کرد، چهار سال درقدرت‌بودن او به وسیله توافق هسته‌ای تاریخی که او باوجود همه مخالفت‌ها به آن رسید تعریف می‌شود. روحانی با رئیسی اصولگرا مواجه است.اگر رئیسی برنده شود، مطمئنا خیلی سریع همگرایی ایران با غرب را متوقف خواهد کرد و نهایتا به توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ با کشورهای ۱+۵ خاتمه خواهد داد.

تحریم متقابل ایران علیه آمریکا

ترامپ هم لغو تحریم‌های برجام را تمدید کرد و هم تحریم‌های موشکی تازه‌ای وضع کرد

شرق، آرزو فرشید: دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده که قبل از راهیابی به کاخ سفید خیلی تند می‌رفت و برجام را «بدترین توافق ممکن» می‌خواند، این روزها مواضع کج دار و مریز اتخاذ می‌کند؛ چنان‌که به نظر می‌رسد هنوز تصمیم مشخصی دراین‌باره ندارد. برای همین است که وزارت خارجه آمریکا از یک سو لغو تحریم‌ها به موجب توافق هسته‌ای را برای سه ماه آینده تمدید می‌کند و از سوی دیگر به بهانه فعالیت‌ها موشکی بالستیک تحریم‌های اقتصادی جدید وضع می‌کند. روشن است که دولت ترامپ حاضر نیست که تبعات نقض برجام را به جان خریده و با توجه به حمایت اروپایی‌ها از توافق هسته‌ای به یک دولت منزوی در جهان بدل شود؛ بنابراین مانند چند ماه گذشته تلاش می‌کند که با ایجاد جو روانی منفی و اعمال فشار به ایران به بهانه‌های غیرهسته‌ای؛ ایران را عصبانی کرده و هزینه نقض برجام را به ایران تحمیل کند. افزودن افراد و شرکت‌های ایرانی جدید به فهرست تحریم‌های موشکی اقدامی در همین راستا است که از طرف ایران بی‌پاسخ نمی‌ماند. پاسخی که قطعا مطابق میل طرف آمریکایی نیست. دستگاه دیپلماسی کشورمان هوشمندتر از آن است که در دام آنها بیفتد؛ به‌همین‌خاطر ضمن آنکه ارتقای توانمندی‌های دفاعی را حق مسلم و قانونی خود و بی‌ربط به توافق هسته‌ای می‌داند، در اقدامی متقابل ۲۳ فرد و شرکت آمریکایی که سابقه اثبات‌شده‌ای در نقض حقوق بشر دارند، به فهرست افراد حقیقی و حقوقی تحت تحریم جمهوری اسلامی ایران افزود.

ترامپ همسو با ریاض

وضع تحریم‌های موشکی تنها اقدام آمریکایی‌ها در راستای اعمال فشار بر ایران نیست. تغییر موضع دونالد ترامپ نسبت به دولت سعودی و حضور در نشست ریاض که یکشنبه در عربستان برگزار می‌شود، گام دیگری برای تنگ‌کردن عرصه بر ایران است. عربستان سعودی به‌عنوان اصلی‌ترین رقیب منطقه‌ای ایران که اخیرا از رقابت فراتر رفته و تهدید می‌کند که جنگ را به داخل مرزهای ایران خواهد کشاند، رگ خواب ترامپ را یافته و قرار است در جریان این نشست و سفر ترامپ به ریاض قراردادی به ارزش بیش از صد میلیارد دلار برای خرید تسلیحات و جنگ‌افزارهای آمریکایی امضا کند. ترامپ این قرارداد را با همان کشوری امضا می‌کند که در مبارزات انتخاباتی آمریکا به کمپین رقیب او کمک می‌کرد. از رقابت‌های انتخاباتی در آمریکا و تنها حرف حساب ترامپ مبنی بر اینکه عربستان مسئول فاجعه ۱۱ سپتامبر است، خیلی نگذشته؛ اما گویا سفر طولانی مدت عادل الجبیر به واشنگتن و آن لابی‌کردن‌ها به شیوه عربستان به قدر کافی ثمربخش بوده است. جبهه حامیان ترامپ می‌خواست که ۷۰۰ میلیارد دلار سپرده‌های عربستان به خاطر آن جنایت مصادره شود؛ اما لابی‌کردن‌های عادل الجبیر کار را به جایی رساند که با گرفتن صد میلیارد در ازای فروش اسلحه دلخوری‌ها را کنار بگذارند و در نشست ریاض کنار هم بنشینند.

تغییر قواعد بازی در منطقه

سیاست یک بام و دو هوای ترامپ در مقابل ایران در حالی پیش گرفته شده که عربستان امیدوار است بعد از نشست ریاض و سفر ترامپ به این کشور قواعد بازی را در منطقه تغییر دهد. سلمان بن عبدالعزیز، پادشاه عربستان، همین چند روز قبل ابراز امیدواری کرد که نشست ریاض به «نهادینه‌کردن همبستگی میان کشورهای عرب حوزه خلیج فارس» منجر شود و نشست آنها با رئیس‌جمهور آمریکا در حمایت از «روابط و افزایش تلاش‌ها برای تقویت امنیت، ثبات و صلح در منطقه» نقش داشته باشد. به اعتقاد این مقام سعودی نشست ترامپ با سران کشورهای عربی - اسلامی در حالی برگزار می‌شود که جهان با چالش‌های متعددی مواجه است و در شرایط حساسی به سر می‌برد و نیازمند مشارکت جدیدی در مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی، گسترش ارزش‌هایی مانند سازش و همزیستی، تقویت امنیت و ثبات است. عادل الجبیر، وزیر خارجه عربستان، نیز هدف از این نشست را «ایجاد مشارکتی جدید میان کشورهای عربی- اسلامی از یک سو و آمریکا از سوی دیگر برای مقابله با خطرات افراط‌گرایی و تروریسم و گسترش ارزش‌های سازش و همزیستی مسالمت‌آمیز میان مردم این کشورها» دانست. تأکید مقامات سعودی که همواره ایران را به دخالت در منطقه و ترویج افراط‌گری متهم می‌کنند، بر هم‌گرایی در راستای مقابله با تروریسم و افراط‌گری در حالی است که برخی از رسانه در هفته گذشته از قصد ترامپ برای تشکیل یک ناتوی «عربی-اسلامی-سنی» خبر داده بودند. پایگاه خبری دبکا که به سازمان جاسوسی اسرائیل نزدیک است دراین‌باره نوشته بود «ترامپ در جریان این سفر یک ائتلاف مشابه ناتو با عنوان «ناتوی عربی و اسلامی و سنی» تشکیل می‌دهد».

تأثیر انتخابات در سیاست‌های آمریکا و عربستان

برخی از تحلیلگران معتقدند که نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری ایران نقش تعیین‌کننده‌ای در موضع‌گیری‌های آمریکا نسبت به برجام و سیاست‌های خاورمیانه‌ای او دارد؛ زیرا کنش‌های دولت جدید در ایران واکنش‌های آمریکایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این قاعده می‌تواند درباره کشورهای منطقه ازجمله عربستان نیز صادق باشد. اگرچه عادل الجبیر با تأکید بر مواضع ضد ایرانی کشورش تأکید دارد که تغییر دولت در ایران چیزی را تغییر نمی‌دهد. او روز پنجشنبه با تأکید بر اینکه «انتخابات ریاست‌جمهوری ایران موضوعی داخلی است و به ما ربطی ندارد» گفته بود: «ما به عملکرد ایران نگاه می‌کنیم. ایران به برخی از کشورها سلاح فرستاده و در امور چندین کشور منطقه دخالت کرده است... رفتار ایران پس از توافق بر سر برنامه هسته‌ای این کشور (برجام)، خصمانه‌تر شده است». او همچنین با بیان اینکه «عربستان با نظر آمریکا درباره پایان‌دادن به تروریسم و مقابله با ایران موافق است» گفت: «ترامپ در دیدار با جانشین ولیعهد عربستان، بر ضرورت پایبندی ایران به توافق هسته‌ای تأکید کرده است. واشنگتن اطمینان داده است که ایران بعد از توافق هسته‌ای به سلاح هسته‌ای دست نخواهد یافت».

عکس: حسین رزاق‌نژاد، مهر

خطیر و امیدبخش

فریدون مجلسی*: دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری جدید ایالات متحده که لغو تحریم‌ها را برای سه ماه آینده تمدید کرده است تا در این فرصت بررسی‌ها را درباره برجام ادامه دهد؛ به دعوت عربستان راهی ریاض می‌شود.

هم‌زمانی این دو موضوع از یک سو خطیر و از یک سو امیدبخش است. خطیر از این نظر که عربستان در راستای انتقام‌جویی به خاطر شکست در یمن به دنبال یارگیری و قراردادن کشورهای عرب سنی در برابر ایران است و قصد دارد که آمریکا را نیز با خود همسو کند. در ماه‌های اخیر شاهد بودیم که آنها چطور لابی کرده و رویکرد ترامپ را نسبت به خود تغییر دادند.

از سوی دیگر تمدید لغو تحریم‌ها از سوی ترامپ در آستانه این سفر می‌تواند این امید را ایجاد کند که رئیس‌جمهور جدید آمریکا چندان هم چشم به دهان سعودی‌ها ندوخته و با تمدید لغو تحریم‌ها نشان داد که واکنش‌های خود را براساس کنش ایران انجام می‌دهد. دراین‌میان نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری در ایران بسیار مهم است.

*تحلیلگر مسائل بین‌الملل

کوتاه دیپلماسی

موگرینی:

انتخابات ایران را با دقت دنبال می‌کنیم

● **ایرنا:** فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجه اتحادیه اروپا، روز پنجشنبه با تأکید بر اینکه درباره تحولات انتخابات ایران و نتایج احتمالی اظهارنظر نمی‌کند، گفت: انتخابات ایران را با دقت و ملاحظه بسیار دنبال می‌کنیم. او افزود: قطعا این انتخابات مهمی است و تنها می‌توانم امیدوار باشم که همه شهروندان ایران به‌خوبی از حق رأی خود استفاده کنند.

دیدار سفیر ایران در عراق با «ایاد علاوی»

● **فارس:** ایرج مسجدی، سفیر ایران در عراق، روز پنجشنبه با «ایاد علاوی»، معاون رئیس‌جمهور عراق، دیدار کرد. معاون رئیس‌جمهور عراق با تأکید بر اقدام مشترک دو کشور برای بازگرداندن ثبات به منطقه تأکید کرد: هر اندازه هم میان ما اختلاف باشد، اما ایران روابط تاریخی و جغرافیایی با عراق دارد و یک همسایه مهم به‌شمار می‌رود. ایاد علاوی که مشی همسو با عربستان دارد، افزود: «ما هنگامی که از دخالت ایران در عراق و دیگر کشورها انتقاد می‌کنیم در مقابل نیز هرگونه دشمنی با ایران و اینکه عراق نقطه آغاز این دشمنی باشد را رد می‌کنیم». او با تأکید بر اینکه منطقه دیگر تحمل جنگ جدیدی را ندارد، خواستار تشکیل کنفرانس امنیتی با حضور ایران شد.

نتیجه انتخابات در شعب خارج از کشور زود اعلام نشود

● **تسنیم:** حسن قشقاوی، رئیس ستاد هیئت نظارت بر انتخابات خارج از کشور، با بیان اینکه آمار صندوق‌های اخذ رأی خارج از کشور در ابتدا باید به وزارت کشور اعلام شود، اما متأسفانه شاهدیم برخی از افراد از ظن خود آمار و اخباری را منتشر می‌کنند، اظهار کرد: اول باید رأی‌گیری در همه شعب تمام شود و پس از آن هم شمارش آرا که خود پروسه‌ای زمان‌بر است به پایان برسد تا ما بتوانیم آمار رسمی انتخابات را به وزارت کشور اعلام کنیم. او افزود: قانونا کسی حق ندارد قبل از اعلام رسمی آمار به انتشار این‌گونه اخبار و آمار خلاف بپردازد. همکاران ما اکنون در تمامی شعب و نمایندگی‌های اخذ رأی در حال شمارش آرا هستند و هرموقع تمام شود، نتایج را اعلام می‌کنیم.